

POSTANOWIENIE

Dnia 3 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący)

SSN Oktawian Nawrot (sprawozdawca)

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie ze skargi T. D.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach w sprawie o sygn. akt
III APa 29/23,

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Katowicach,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 3 października 2024 r.,

oddala skargę.

Oktawian Nawrot Adam Redzik Tomasz Przesławski

UZASADNIENIE

Skargą z 7 lipca 2024 r. T.D., działając osobiście, wniósł o: (1) stwierdzenie, iż w sprawie prowadzonej przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach pod sygn. akt III APa 29/23 nastąpiła przewlekłość postępowania, (2) wydanie sądowi rozpoznającemu sprawę zalecenia zaprzestania naruszeń prawa i usunięcia przeszkody do rozpoznania niniejszej sprawy, tj. wyłączenia od orzekania w niniejszej sprawie sędziów powołanych na mocy uchwały Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, gdyż sędziowie powołani na mocy tegoż organu nie dają gwarancji

niezawisłości i bezstronności; (3) zobowiązanie Sądu Apelacyjnego w Katowicach do rozpoznania niniejszej sprawy w terminie 3 miesięcy od rozpoznania skargi; oraz (4) przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego kwoty 20 000 zł.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że 5 czerwca 2023 r. pełnomocnik z urzędu złożył w imieniu skarżącego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z 16 marca 2023 r. Do dnia złożenia skarg na przewlekłość Sąd Apelacyjny w Katowicach nie rozpoznał apelacji skarżącego, chociaż od jej złożenia minął rok, a licząc od daty wniesienia pozwu, łącznie 3 lata.

Skarb Państwa – Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach, w odpowiedzi na skargę z 9 sierpnia 2024 r. zgłosił swój udział w postępowaniu oraz wniosł o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „u.s.p.p.”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Stosownie do art. 2 ust. 2 u.s.p.p., dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd

lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku beczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005, nr 23, poz. 384; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 120; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 121; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 13 grudnia 2018 r., I NSP 62/18; z 24 stycznia 2019 r., I NSP 87/18; z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18). Nie oznacza to jednak, że w każdym przypadku, w którym przekroczony został okres 12 miesięcy, w czasie których nie wyznaczono terminu rozprawy, automatycznie następuje przewlekłość postępowania w rozumieniu ustawy. Ocena spełnienia obowiązku rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie zależy od konkretnych okoliczności, a więc wymaga uwzględnienia wielu czynników wpływających na tok postępowania. Powyższe oznacza, że przewlekłość postępowania ocenia się w każdej sprawie w sposób indywidualny, z uwzględnieniem wymienionych okoliczności.

Z analizy akt sprawy wynika, że postępowanie przed Sądem Okręgowym w Katowicach zainicjowano pozwem z 31 marca 2021 r. Sąd pierwszej instancji wyrok w sprawie wydał 16 marca 2023 r. Akta sprawy wraz z apelacją powoda trafiły do Sądu Apelacyjnego w Katowicach w dniu 5 czerwca 2023 r. Następnego dnia przeprowadzono losowanie, w którym wyłoniono członków składu orzekającego. W dniu 12 czerwca 2023 r. skarżący złożył pierwszy wniosek o wyłączenie sędziego, któremu nadano bieg. Postanowieniem z 18 września

2023 r. Sąd Najwyższy wniosek oddalił. Dnia 15 listopada 2023 r. dokonano kontroli formalnej apelacji oraz zarządzono doręczenie jej odpisów pozwanym, jak również dokonano zawiadomienia o składzie wyznaczonym do rozpoznania sprawy. W dniu 16 listopada 2023 r. skarżący wniósł do sądu skargę na pełnomocnika z urzędu, zaś 20 listopada 2023 r. kolejny wniosek o wyłączenie sędziego. W zakresie skargi udzielono skarżącemu odpowiedzi o braku podstaw do zawiadamiania Okręgowej Izby Radców Prawnych, zaś wnioskowi o wyłączenie sędziów nadano odpowiedni bieg. Dnia 12 grudnia 2023 r. do akt sprawy wpłynęła odpowiedź na apelację jednego z pozwanych, zaś 22 grudnia 2023 r. następny wniosek skarżącego o wyłączenie sędziego. Dnia 17 stycznia 2024 r. wpłynęła odpowiedź na apelację drugiego z pozwanych. Postanowieniem z 6 lutego 2024 r. Sąd Najwyższy przekazał wniosek o wyłączenie sędziego do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach. Dnia 19 lutego 2024 r. skarżący złożył kolejny wniosek o wyłączenie sędziego, a także wniosek o wyznaczenie innego pełnomocnika z urzędu. Postanowieniem z 5 marca 2024 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił wniosek skarżącego o wyłączenie sędziego, zaś postanowieniem z 23 maja 2024 r. kolejne dwa złożone wnioski skarżącego o wyłączenie sędziów. Skarżący pismem z 28 maja 2024 r. zwrócił się do sądu o udzielenie wyjaśnień, zaś 3 czerwca 2024 r. złożył wniosek o uzasadnienie postanowienia o oddaleniu wniosku o wyłączenie sędziów. W dniu 3 lipca 2024 r. skarżący wniósł zażalenie, a 7 lipca 2024 r. skargę na przewlekłość postępowania.

W świetle przytoczonego wyżej, utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz okoliczności faktycznych sprawy, nie ulega wątpliwości, iż w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach nie wystąpiła przewlekłość postępowania. Od dnia wpływu apelacji do dnia wniesienia skargi na przewlekłość postępowania Sąd Apelacyjny bez zbędnej zwłoki podejmował czynności zmierzające do rozpoznania sprawy. Niemniej jednak, wyznaczenie rozprawy apelacyjnej i zakończenie postępowania przed Sądem drugiej instancji praktycznie stało się niemożliwe z uwagi na liczne wnioski skarżącego, których rozpoznanie warunkuje wyznaczenie rozprawy apelacyjnej i zakończenie postępowania.

Mając na względzie powyższe, w szczególności zachowanie się skarżącego, zdaniem Sądu Najwyższego, nie można przyjąć, że w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach doszło do długotrwałej, nieuzasadnionej bezczynności sądu.

Sąd Najwyższy doszedł do przekonania w powyższych okolicznościach, że wobec braku przewlekłości postępowania w sprawie, nie zasługują na uwzględnienie wnioski skarżącego o wydanie Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach odpowiednich zaleceń, a także przyznanie skarżącemu odpowiedniej sumy pieniężnej.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy oddalił skargę na podstawie art. 12 ust. 1 u.s.p.p.

Oktawian Nawrot Adam Redzik Tomasz Przesławski

[SOP

[ał]]